

Patent- och marknadsöverdomstolens roll i prejudikatbildningen

SFIR-seminarium 3 maj 2017

Christine Lager, hovrättslagman och chef för avd. 2
inklusive Patent- och marknadsöverdomstolen,
Svea hovrätt

SVEA HOVRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Lagtexten – 1 kap. 3 § lagen om patent- och marknadsdomstolar.

- Huvudregel = PMÖD:s domar och beslut i t-mål och ärenden får inte överklagas. PMÖD får dock tillåta överklagande om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen = möjlighet att ge ventil.
- Om ventil krävs också PT i HD (3:1 PMD-lagen).

Lagtexten – 1 kap. 3 § lagen om patent- och marknadsdomstolar, forts.

- Avgöranden i mål om företagskoncentrationer får inte överklagas. Stannar alltid i PMÖD.
- Brottmål får överklagas som vanligt.

Beslutet i ventilfrågan

- PMÖD:s beslut i ventilfrågan kan inte överklagas. (Jfr NJA 2006 s. 530).

Prop. 2015/16:57 Patent- och marknadsdomstol – Ventil eller inte?

- Huvudskälet för införandet av ventil?
- Behovet av en kortare instanskedja för måltyperna i PMÖD, särskilt för konkurrens- och mf-mål.
- Sambandet mellan olika måltyperna i PMÖD och intresset av enhetlig prövningsordning.

Prop. s 164-166

- Finns tydligt behov av prejudikat - målen tillhör de mest komplicerade.
- PMÖD kommer i praktiken få ett stort ansvar för utvecklingen av praxis.
- Fördel om den instans som ges det huvudsakliga ansvaret för praxisbildningen också har förutsättningar att pröva ett större antal mål, dvs. PMÖD.
- På grund av specialistkompetensen i PMÖD kan behovet av prejudicerande avgöranden från HD antas vara mindre än på andra rättsområden.

Prop. s 164-166 forts.

- Behov av prejudikat från HD kan dock uppkomma.
- Kopplingen till andra rättsområden, t.ex. avtalsrätt, konsumenträtt, sakrätt, processrätt och skadeståndsrätt.
- Möjligheten till kumulation med ett allmänt tvistemål gör att det kan förekomma prejudikatfrågor i det allmänna tvistemålet.
- Kan finnas prejudikatintresse kopplat till frågor som är specifika för PMÖD:s exklusiva behörighet.

Slutsatser i prop. s. 166 – sammanfattning

- PMÖD goda förutsättningar välja ut mål där det finns skäl för HD att pröva. HD ges därmed goda förutsättningar att fullgöra sin prejudikatbildande roll.
- Instansordningen ska hållas så kort som möjligt.
- Fullföljdsförbud med ventil en väl avvägd lösning såvitt avser PMÖD:s roll i prejudikatbildningen.
- Möjlighet till ventil utan begränsning till viss behörighet, områden eller problemställningar.

Mina reflektioner så långt

- Huvudregeln är att t-mål och ärenden inte får överklagas = ej ventil.
- Fakultativ bestämmelse. "Får tillåta" jfr. "Skall" för PT enl.49:14 RB.
- Mest tydligt att finns skäl för ventil när det är prejudikatfrågor som går in i andra rättsområden, t.ex. avtalsrätt, skadeståndsrätt, konsumenträtt, allmän processrätt.

Reflektioner, forts.

- **Möjlighet** att ge ventil också inom PMÖD:s exklusiva område, men mer tveksamt. Där kommer EU-rätten in på tydligt sätt.

EU-rättsliga dimensionen

- Artikel 267 tredje stycket EU-fördraget:
Om det uppkommer en EU-rättslig tolkningsfråga i en nationell domstol där det inte finns möjlighet att överklaga ska förhandandsavgörande begäras från EUD.
- PMÖD kommer vid behov begära in förhandsavgöranden.
- Plus att det redan finns mycket EU-rätt!

I praktiken ...Ventil 1 sep 2016 – 30 april 2017

- Hittills 37 avgöranden där det varit möjligt att meddela ventil.
- Ventil meddelad i två fall.
- Samtidigt - Inte dra för långtgående slutsatser redan, även om tydlig indikation.

- Inom PMÖD:s område kommer den huvudsakliga prejudikatbildningen komma från ....

- EU-domstolen
- Befintlig HD-praxis
- PMÖD:s nya praxis - inkl. bekräfta el. ändra MD och PBR-praxis
- Ny praxis från HD när prejudikatfrågor som går in på andra rättsområden

Framtida prejudikat från HD när specifika PMÖD-frågor?

- Möjligt men inte givet. Huvudregeln = Får inte överklagas. Mycket styrs av EU-rätten.
- Gamla PBR-avgöranden? 4 instanser om ventil.....

Men...

- Kommer definitivt prejudikat från HD inom B-mål som också kan vara vägledande för tvistemålen.
- Hissen - 56 kap. 13 § RB är tillämplig. Kräver båda parter samtycke och PT i HD.

Så.....

- Många avgöranden kommer att stanna i PMÖD....
- Men PMÖD är inte HD....
- HD är inte EU-domstolen....
- Kommer finnas fortsatt behov av prejudikat från HD i nationella frågor, särskilt eftersom många frågor kommer in på allmän civilrätt och processrätt.

PMÖD:s webbplats

- www.patentochmarknadsoverdomstolen.se
- Avgöranden (i princip alla) publiceras löpande
- Nyheter publiceras löpande
- Allmän information om målhanteringen
- Även länk till tidigare avgöranden från PBR och MD

Avgöranden

Prövningstillstånd

Så avgörs målet

Nyheter & pressmeddelanden

Avgöranden från Patent- och marknadsöverdomstolen

2016

Avgöranden från Patent- och marknadsöverdomstolen

På denna sida publiceras i princip alla Patent- och marknadsöverdomstolens avgöranden från och med den 1 september 2016. Till varje avgörande bifogas i regel även underinstansens avgörande. För tillgång till samtliga avgöranden i målet hänvisas till Svea hovrätts arkiv.

[Beställa kopior av domar och beslut](#)

På denna sida publiceras även beslut att inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen, meddelade förhandsavgöranden samt yttranden från Europeiska kommissionen i Patent- och marknadsöverdomstolens mål.

Patent- och marknadsöverdomstolens beslut att inte meddela prövningstillstånd publiceras inte och inte heller vissa andra beslut, t.ex. beslut om avskrivning av ett mål efter återkallelse.

De avgöranden som anses ha en särskild betydelse som vägledning vid bedömningen av likartade frågor i framtiden läggs in i Patent- och marknadsöverdomstolens samling av vägledande avgöranden på Sveriges Domstolars hemsida.

[Läs mer om Patent- och marknadsöverdomstolens vägledande avgöranden](#)

För att läsa dokument i pdf-format måste du ha Acrobat Reader installerad på din dator.

[Hämta Acrobat Reader](#)

I undantagsfall kan ett dokument ha korrigerats efter publiceringen. En sådan korrigering framgår inte på denna sida.

Prenumerera på avgöranden

Med vår [RSS-tjänst](#) kan du prenumerera på avgöranden från Patent- och marknadsöverdomstolen.

Domar och beslut från Marknadsdomstolen och Patentbesvärsträtten

Avgöranden från tidigare [Patentbesvärsträtten](#) och [Marknadsdomstolen](#)

Tack från Christine!

SVEA HOVRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR